

Wie is er vals?

Sta ik aan mijn aanrecht eten klaar te maken, voel ik ineens dat ik door mijn haren wordt gestreken. Een heel voorzichtige aanraking. Toen ik met mijn hand voelde wie dat deed, viel hij naar beneden naast mijn groentesnijplank. Ik had hem natuurlijk met het schilmes om zeep kunnen brengen, maar dat doe je niet bij je eerste ervaring met een Valse wolfspin.

Ik heb de laatste jaren al veel gehoord over deze nieuwe spin in ons land, maar ik had hem nog nooit ontdekt. Waarschijnlijk niet zo mijn best gedaan om hem te vinden. Hij kwam dus als een geschenk uit de hemel vallen. Hij probeerde in mijn keuken een goed heenkomen te zoeken, maar een loeppotje is altijd in de buurt en dat werd voor even zijn onderkomen.

Jong mannetje Valse wolfspin (foto R. Vereijken)

De licht grijsbruine kleur van de spin viel eigenlijk meteen op. Hij was heel fraai getekend: fijne zwarte vlekjes op zijn poten en het kopborststuk had een mooie waaivormige tekening. Op het achterlijf zaten ook zwarte vlekjes. Uiteindelijk wordt dat een grotere zwartere vlek. Volgens Andrea Dekkers, onze spinnendeskundige, kon je daaraan ook zien dat het nog een jong mannetje was, die nog vervellingen voor de deur heeft staan.

Dat het een mannetje was, had ik zelf al wel gezien: hij had duidelijk 'bokshandschoentjes' die hij voor zijn kop naar voren steekt. Deze tasters of pedipalpen zijn voor hem heel belangrijk. Ze lijken op 2 extra korte pootjes met aan het eind een verdikking. Hij gebruikt ze voor de tast, hij kan er mee trommelen om trillingen door te geven, en voor de voortplanting zijn ze onmisbaar. Dan maakt een volwassen mannelijke spin een soort netje voor zijn buik en spuit daar een spermadruppel op. Met zijn pedipalpen zuigt hij dat op en bij de paring met het vrouwtje probeert hij die voorzichtig in de geslachtsopening van het vrouwtje te brengen.

In 2007 is de eerste Valse wolfspin in Nederland gezien, in een schuurtje in Utrecht. Ondertussen heeft deze Zuid-Europese soort zich over het hele land verspreid. Waarschijnlijk is hij met een auto of trein deze kant uit gekomen. Door de opwarming van ons land houdt hij het hier ook goed vol. In onze huizen komt hij bij de Grote trilspeen wonen die, ook oorspronkelijk uit zuidelijke oorden, nu niet meer is weg te denken. Het voordeel van onze nieuwkomer is dat die geen webben maakt, zodat je de plumeau op kunt bergen.

Toch werd er, zeker gedurende de eerste jaren na zijn ontdekking, heel negatief over de Valse wolfspin gesproken. Het leek wel een monster, terwijl het mannetje maar een lijf heeft van maximaal 1,5 centimeter en het vrouwtje een die niet groter is dan 2 centimeter. Daar komen dan wel de poten nog bij. Zijn voornaam 'Valse' geeft nog een extra zetje, want je stelt je echt zo'n spin voor die met een gevaarlijke blik op je af komt. Het woord vals geeft alleen maar aan dat het geen echte wolfspin is, die je buiten in de natuur wel vaak tegenkomt. Ook zou onze nieuwe spin kunnen bijten. Samen met het beeld van die harige poten die je in je slaap omarmen, wordt het er niet beter op. Maar het klopt wel: de Valse wolfspin kan bijten, net zoals de meeste spinnen. Alleen loopt hij het liefst snel weg als je in de buurt bent. En wil je hem echt vastpakken, dan kan hij inderdaad zijn kaken in je vel zetten en een prik geven.

Als je deze nieuwkomer welkom heet in je huis, kun je er alleen maar plezier van hebben. Hij gaat 's nachts voor je op pad om vliegen, muggen en pissebedden te vangen. Word je 's morgens wakker, is heel het huis weer opgeruimd. Da's toch fijn! En toch zijn er bedrijfjes die bij jou thuis met ongediertebestrijding aan de slag willen, want je kunt de spinnen beter preventief dood maken. En dat vind ik nu vals. Misschien dat Spider-Man daar eens langs moet gaan om orde op zaken te stellen.

Rob Vereijken
September 2024